

ind i en bedre og sundere Gænge. Nu kom jeg tilfældigvis til at se en Udtalelse, der forleden faldt fra det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen). Det fremgaar deraf, at det for ham har været de politiske Grunde og ikke de saglige, der have været stærkest fremme. Men ved en saa stor Sags Løsning er det Hovedsagen, at de saglige Grunde ere de fremherskende.

Jeg vil nu tillade mig i Mødet i Aften at fremsætte først nogle Betragtninger over den økonomiske Stilling, vi for Tiden befinde os i. Vi vide alle, at den er meget vanskelig og uheldig, hverken god for Statskassen eller for Befolkningen. Tværtimod! For den Del af Befolkningen, jeg har mest Kendskab til, Landbefolkningen, og navnlig for dem af den, der ere beskæftigede med Landbruget, ere de økonomiske Forhold meget uheldige og vanskelige. Konjunkturerne have i de senere Tider været nedadgaaende med Hensyn til Indtægterne, derimod ikke med Hensyn til Udgifterne. Og man kan nok forstaa, at naar Konjunkturerne forme sig saaledes, at Indtægterne for et Lands største Erhverv Aar efter Aar blive mindre, medens Udgifterne blive større, er det et meget vanskeligt og uheldigt Forhold, og det har ogsaa medført, at mange Tusinde Landmænd, smaa og store, nu maa kæmpe en haard Kamp for at holde sig oven Vand. Jeg ved godt, at Staten eller Lovgivningsmagten ikke kan gøre noget synderligt for at bedre Forholdene ude i Landet, fordi det, det her drejer sig om, er Konjunkturerne, men Lovgivningsmagten kan standse paa den Vej, som vi have været alt for stærkt inde paa i de sidste Aaringer. Den kan ophøre med at paalægge Befolkningen nye Skatter og navnlig Kommunerne nye Byrder og forøget Arbejde. Mine Udtalelser maa ikke forstaas saaledes, at jeg er imod gode sociale Reforme, tværtimod! Men jeg gaar ud fra, at naar vi skulle gennemføre gode humane Love og sociale Reforme, maa vi ikke lægge de Byrder, som disse Reforme medføre, over paa Folk, som ikke have Raad til at bære dem, og det kan man ikke sige os fri for ved mange af de Love, vi have faaet i de sidste Aaringer. Det kan derfor ikke andet end glæde mig, at den højtærede Finansmini-

ster ved Forelæggelsen af Finanslovforslaget for nogle Dage siden udtalte, at Ministeriet ikke vilde lægge nye Skatter eller Byrder paa Befolkningen. Jeg hørte godt, at den højtærede Konseilspræsident sagde det samme, men han gjorde det paa en noget anden Maade, og jeg mener ogsaa, at det selvfølgelig ikke kan gennemføres i sine yderste Konsekvenser. Det vil alle Vegne være nødvendigt at søge at skaffe sig forøget Indtægt. Men kan det i det store og væsentlige gennemføres uden at paalægge nye Byrder — og det haaber jeg, at det kan — vil det blive paaskønnet af Befolkningen, derom er der ingen Tvivl.

Nu er det rigtigt, som jeg nævned, at den økonomiske Stilling er vanskelig ude i Landet, og det er det, vide vi, at den tillige er fuldt saa vanskelig for Statskassen. Det er en ren finansiel Misère, vi for Tiden befinde os i, og der er desværre ingen Udsigt til, at vi i en nær Fremtid kunne faa Balance i Statskassen. Det er ikke smaa Beløb, det drejer sig om. Det sidst aflagte Statsregnskab for 1908—09 viser et Underskud paa over 14½ Mill. Kr. Det nu foreliggende Finanslovforslag viser et Underskud paa over 20 Millioner, og det Finansaar, vi befinde os i, vil, efter hvad Finansministeren oplyser, give et endnu større Underskud, nemlig paa over 30 Mill. Kr. Det er altsaa en rent fortvivlet Situation, vi for Øjeblikket befinde os i, og den maa, mener jeg, mane til den allerstørste Forsigtighed. Jeg læste for nylig et Skrift af en Mand, der bl. a. skrev, at en gældbunden Mand ogsaa er en afhængig Mand, og han har jo Ret. Jeg mener, at det samme kan man sige her: et gældbundet Land er ogsaa et afhængigt Land, jo større vor Gæld bliver, jo mere afhængige blive vi, jo mindre fri og selvstændige. Og dersom vi Aar efter Aar skulle køre med Underskud og væsentlig dække det med Gæld til Udlandet, ere vi afhængige af Udlandet, saa ere vi intet frit, uafhængigt Land.

Nu fremgik det, om jeg forstod det ret, af det ærede Medlem fra Æbeltofts (N. Neergaard) Udtalelser forleden Dag, at det var uregtigt, naar vi vilde lægge Ansvar for den Misère, vi befinde os i, over paa de tidligere Regeringers Finanspolitik.